

*Копайгора Ілона Сергіївна, Соколенко Тетяна Михайлівна,
Таран Владислав Олександрович, студенти*
Науковий керівник: Карпенко Євгенія Анатоліївна, к.е.н, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ РУХУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Запаси є надзвичайно важливими в діяльності будь якого суб'єкта господарювання. Вони забезпечують безперервність, постійність, та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку [1].

Відповідно до НП(СБО 2 «Запаси» запаси – це активи, які: утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2].

Однією із складових запасів є виробничі запаси. Вони займають важливе місце у складі майна виробничого підприємства та його витрат, адже вони є основною складовою формування собівартості готової продукції.

Виробничі запаси потребують великих капіталовкладень, тому від достовірності їх обліку залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку.

Вагоме місце в процесі обліку виробничих запасів належить їх документальному оформленню, адже первинні документи відіграють ключову роль в діяльності кожного підприємства та є підставою для подальшого відображення даних в облікових регістрах.

Первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію [3].

На сьогодні існує багато проблем, що стосуються документального оформлення руху виробничих запасів. До них включають: низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств; невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів створення запасів; обмежений контроль використання виробничих запасів тощо. Проте варто зазначити, що основною проблемою є те, що чинними нормативно-правовими документами не розроблені типові форми для оформлення руху виробничих запасів. Це обумовлює необхідність самостійного розроблення та затвердження підприємствами форми первинних документів. Слід наголосити, що такі форми повинні мати обов'язкові реквізити, визначені законодавством:

- назву документа;
- дату складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції [3, 4].

Винятком є лише сільськогосподарські підприємства, для яких Методичними рекомендаціями щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з

обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах [5] запропоновано типові форми для оформлення руху виробничих запасів. Такими формами є: Лімітно-забірні картки на отримання матеріальних цінностей (ВЗСГ-1 та ВЗСГ-2), Акт про використання мінеральних, органічних і бактеріальних добрив та засобів хімічного захисту рослин (ВЗСГ-3), Акт на списання виробничого та господарського інвентарю (ВЗСГ-5), Відомість дефектів на ремонт машини (ВЗСГ-6), Товарна накладна (ВЗСГ-7), Накладна (внутрігосподарського призначення) (ВЗСГ-8), Відомість витрати кормів (ВЗСГ-9), Книга складського обліку (ВЗСГ-10). Вважаємо, що саме ці форми можуть стати основою для розроблення своїх форм первинних документів підприємствами інших галузей.

Однією із проблемних питань документального оформлення руху виробничих запасів є значна трудомісткість заповнення та обробки первинних і зведених документів. Тому основними напрямками удосконалення документального оформлення є застосування спеціалізованих комп'ютерних програм та детальний аналіз доцільності включення додаткових реквізитів (окрім обов'язкових) у первинні документи руху виробничих запасів. На нашу думку, слід усунути всі реквізити, на яких відбувається дублювання даних, та заповнення яких не є суттєвим.

Отже, для поліпшення організації обліку виробничих запасів необхідно вдосконалювати процес документування, тобто ширше використовувати накопичувальні документи (лімітно-забірні та комплектуючі карти, відомості та інші), картки складського обліку як витратний документ по відпущених матеріалах.

Покращенню документального забезпечення сприятиме також і особливе впорядкування первинної документації, широке впровадження типових уніфікованих форм, забезпечення строгого порядку приймання, зберігання і витрачання сировини, матеріалів, комплектуючих виробів тощо, обмеження числа посадових осіб, які мають право підпису документів на видачу дефіцитних і дорогих матеріалів. При цьому в обліковій політиці необхідно визначити норми природного убутку по кожній групі запасів, а також порядок і строки проведення інвентаризації.

Література

1. Карпенко Є. А. Поддубна Н.М. Облік і внутрішній контроль товарів на підприємствах торгівлі системи споживчої кооперації в умовах інформаційних технологій : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 199 с.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 29.09.2022).

3 Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 29.09.2022).

4. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. / Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення: 29.09.2022).

5. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах: Наказ Міністерства аграрної політики України від 21.12.07 №929 / Міністерство статистики України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0929555-07#Text> (дата звернення: 29.09.2022).